

СОВЕТ
МУНИЦИПАЛЬНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ
«СТАРОШУГУРОВСКОЕ
СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ»
ЛЕНИНОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЛЕНИНОГОРСК
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«ИСКЕ ШӨГЕР
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ
БЕРӘМЛЕГЕ
СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

КАРАР

2018 елның 05 июле

Иске Шөгер авылы

№14

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районнының «Иске Шөгер авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районнының «Иске Шөгер авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 79 статьясы, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районның «Иске Шөгер авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Советы КАРАР БИРДЕ:

1. Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районнының «Иске Шөгер авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына яңа редакциядә үзгәреш кертергә (1 нче күшымта).
2. Элеге карап гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә.
3. «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районнының «Иске Шөгер авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» каарны гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә жибәрергә.
4. «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районнының «Иске Шөгер авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр керту турында» Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районны Уставының яңа редакциясе, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районны «Иске Шөгер авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының яңа редакциясе, аны дәүләт теркәвенә алганнан соң, Иске Шөгер авылы территориясе территориясендә махсус жиһазландырылган стендларда Совет урамы, 3 нче йорт буенча балалар бакчасы бинасы, М.Жәлил урамы, 33 нче йорт янындагы йорт янында, Яңа Шөгер авылында, Гагарин урамы буенча балалар бакчасы бинасында һәм Лениногорск муниципаль районның рәсми сайтында (<http://lenogorsk.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукий порталында (pravo.ru) бастырып чыгарырга.
5. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

Лениногорск муниципаль районы
«Иске Шөгер авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге башлыгы
Советы рәисе

Л.М. Шиһапова

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районнының «Иске Шөгер авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы каарына 1 нче күшымта

2018елның 05 июленнән № 14

5 статьяда:

1 өлешнен 9 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«9) жирлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләрен раслау, аларның үтәлешен тикшереп тору, күрсәтелгән қагыйдәләр нигезендә жирлек территориясен төзекләндерүне оештыру;»;

6 статьяда:

1 өлешнен 11 пунктын үз көчен югалткан дип танырга;

7 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«7 статья. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләре

1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатларында муниципаль берәмлек түбәндәге вәкаләтләргә ия:

1) муниципаль берәмлек уставын кабул итү һәм аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү, муниципаль хокукий актлар чыгару;

2) муниципаль берәмлекнен рәсми символларын билгеләү;

3) муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр төзү, муниципаль казна учреждениеләре эшчәнлеген финанс белән тәэммин итү һәм бюджет һәм автоном муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэммин итү, шулай ук муниципаль ихтияжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алуны гамәлгә ашыру;

4) муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләргә тарифлар билгеләү һәм, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр башкарған эшләр;

4.1) коммуналь инфраструктура системасына, коммуналь комплекс оешмалары тарифларын тоташтыруга, коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга, кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмә түләүләргә тарифларны җайга салу. Коммуналь инфраструктура системасына, коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга, кулланучылар өчен бәяләргә, тарифларга өстәмә бәяләргә, тарифларга тоташтыруга тарифларны җайга салу буенча жирлекләрнен жирле үзидарә органнары вәкаләтләре жирлекләрнен жирле үзидарә органнары һәм Лениногорск муниципаль районының жирле үзидарә органнары арасында төзелгән килешүләр нигезендә тулысынча яисә өлешчә тапшырыла ала;

4.2) "Жылышлык белән тәэммин итү турында" Федераль законда каралган жылышлык белән тәэммин итүне оештыру вәкаләтләре;

4.3) "Су белән тәэммин итү һәм су бүләп бирү турында" Федераль законда каралган су белән тәэммин итү һәм су бүләп бирү өлкәсендәге вәкаләтләр;

4.4) "Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында" 2014 елның 28 июнендейгэ 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган стратегик планлаштыру өлкәсендәге вәкаләтләр;

5) муниципаль сайлауларны, жирле референдумны, чакыртып алу буенча тавыш бирүне әзерләүне һәм уздыруны оештыру һәм матди-техник тәэммин итү, депутат, жирле үзидарәнен сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи заты, муниципаль берәмлек чикләрен үзгәртү, муниципаль берәмлекнен үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү;

6) муниципаль берәмлекнен икътисады һәм социаль өлкәсе торышын чагылдыра торган статистик күрсәткечләрне жыюны оештыру һәм күрсәтелгән күрсәткечләрне

дәүләт хакимиәте органнарына Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә бириү;

6.1) жирлекнең коммуналь инфраструктурасы системаларын, жирлекнең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларын, таләпләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган жирлекнең социаль инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларын әзерләү һәм раслау;

7) муниципаль хокукий актларны бастырып чыгару, жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар проектлары буенча фикер алышу өчен массакүләм мәгълүмат чарапарын гамәлгә ашыру, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм мәдәни үсеше турында, аның ижтимагый инфраструктурасын һәм башка рәсми мәгълүматын үстерү турында муниципаль берәмлек халкына рәсми мәгълүмат житкерү;

8) федераль законнар нигезендә халыкара һәм тышкы икътисадый элемтәләрне гамәлгә ашыру;

8.1) жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи затларына, жирле үзидарәнен сайланулы органнары әгъзаларына, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутатларына, муниципаль хезмәткәрләр һәм муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә һөнәри белем бирүне һәм өстәмә һөнәри белем бирүне оештыру, мәгариф турында Россия Федерациясе законнарында һәм муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә муниципаль хезмәт өчен кадрлар әзерләүне оештыру;

8.2) энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру өлкәсендә муниципаль программаларны раслау һәм гамәлгә ашыру, муниципаль берәмлек чикләрендә муниципаль торак фонды тәшкил итә торган күпфатирлы йортларга энергетика тикшерүен үткәрүне оештыру һәм үткәрү, энергияне сак тоту турындагы һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру турындагы законнарда каралган башка чарапарны оештыру һәм үткәрү;

9) әлеге муниципаль берәмлек уставы һәм Федераль закон нигезендә башка вәкаләтләр.

2. Әлеге статьяда билгеләнгән вәкаләтләр авыл жирлеге муниципаль берәмлекенең жирле үзидарә органы тарафыннан гамәлгә ашырыла;

3. Муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы жирлек муниципаль берәмлекенең әлеге уставы нигезендә жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итү максатларында әлеге Уставның 5 статьясындагы 1 өлешенең 4, 9, 19 пунктларында каралган мәсьәләләрне хәл итү максатларында жирлек өчен социаль әһәмиятле булган эшләрне (шул исәптән кизү торуларны) ирекле нигездә башкаруга гражданнарны җәлеп итү турында карап кабул итәргә хокуклы.

Социаль әһәмияткә ия эшләргә маҳсус һөнәри әзерлек таләп ителми торган эшләр генә көртөлөргө мөмкин.

Социаль әһәмияткә ия эшләрне башкаруга жирлекнең хезмәткә сәләтле балигъ яшьтәге кешеләре төп эшеннән азат булган яки уку вакытыннан өч айга кимендә бер тапкыр түләүсез нигездә җәлеп ителергә мөмкин. Шул ук вакытта социаль әһәмияткә ия эшләрнең озынлыгы рәттән дүрт сәгатьтән артык була алмый.

10 статья:

7 пунктны түбәндәгә редакциядә бирергә:

«7) гавами тыңлаулар, ижтимагый фикер алышуулар;»;

10 статьяга түбәндәгә эчтәлекле 13 пункт өстәргә:

«13) гражданнар жыены;»;

13 пунктны 14 пункт дип санарага.

19 статья:

а) исемен тұбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"19 статья. Халық тыңлаулары, жәмәгать фикер алышулары";

б) 3 өлешкә тұбәндәге әттәлекле 2.1 пункт өстәргә:

«2.1) муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проекты;»;

в) 3 өлешнең 3 пунктын үз көчен югалткан дип танырга;

г) тұбәндәге әттәлекле 3.1 өлеш өстәргә:

3.1. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне ызынлау кагыйдәләре проектлары, территорияләрне төзекләндерү қагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр көртүне құздә тоткан проектлар, жир кишиәрлекеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә, рөхсәт бирү турындағы каарлар проектларына, капитал төзелеш объектларын төзүнен, реконструкцияләүнен иң чик параметрларыннан тайпилуга рөхсәт бирү турындағы каарларның проектларына, жир кишиәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәрту мәсьәләләренә, жирдән файдалануның расланган кагыйдәләре булмаганда һәм төзелеш корылмаларын файдалануның башка төрен үзгәрту мәсьәләләренә ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрелә, аларны оештыру һәм үткәрү тәртибе муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы эшчәнлеге турындағы нигезләмәләрне исәпкә алып билгеләнә."

д) 10 өлештә «гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе» сұзләрен «Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән проектлар һәм мәсьәләләр буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе,» сұзләренә алмаштырырга;

2 бүлек. Халық тарафыннан жирле үзидарәне турыдан-туры гамәлгә ашыру һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуының рәвешләрен «Гражданнар жынысы» 24.1 статья өстәргә.

1. Гражданнарның жынысы халыкның жирле үзидарәне турыдан-туры тормышка ашыру һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы рәвеше булып тора.

2. Гражданнар жынысы муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каары белән расланган «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законда һәм «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районның Иске Шөгер авыл жирлелеге составына көрә торган торак пунктларда гражданнар жынын уздыру тәртибе турында» нигезләмә нигезендә үткәрелә.

3. “Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясында караган очракларда гражданнар жыны тұбәндәгечә үткәрелергә мөмкин:

1) составына күрсәтелгән торак пункт көргән жирлек (муниципаль район) чикләрен үзгәрту мәсьәләсе буенча күрсәтелгән торак пункт күрсәтелгән торак пункт территориясен башка жирлек (муниципаль район) территориясенә көртүгә китерә;

2) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләре күрсәтелгән жирлекнең чикләрен үзгәрту, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча гражданнар жыны тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә;

3) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләре гражданнар жыеннын гамәлгә ашыра торган жирлектә, әгәр сайлау хокукуна ия жирлек халкының саны жирлекнең вәкиллекле органын төзү турындагы мәсьәлә буенча 100дән артык кеше тәшкил итсә, аның саны һәм вәкаләтләр чоры турында;

4) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы вәкаләтләре гражданнар жыенны тарафыннан гражданнарның үзара салым акчаларын керту һәм куллану турындагы мәсьәлә буенча гамәлгә ашырыла торган жирлектә;

5) жирлек, шәһәр эчендәге район, федераль әһәмияттәге шәһәр эче территориясе, шәһәр округы составына керүче торак пунктта йә муниципаль район чикләрендә авылара территориядә урнашкан торак пунктта шушы торак пункт территорииясендә гражданнарның үзара салым акчаларын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча;

6) жирлекара территорииядә урнашкан торак пунктта жирле үзидарәне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча халық инициативасын күрсәтү максатларында;

7) авыл халкы тыгызлыгы түбән булган территорииядә яисә аңлаешлы булмаган жирлектә урнашкан жирлектә, әгәр авыл жирлеге халкының саны 100 кешедән артмаса, жирлекне бетерү мәсьәләсе буенча;

8) авыл торак пунктында авыл торак пунктының старостасы кандидатурасын күрсәтү мәсьәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча;

9) авыл торак пунктында гражданнар жыенны шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар күрсәтү максатларында үткәрелергә мөмкин.

4. Гражданнарның схемасы муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан йә сайлау хокукуна ия, кимендә 10 кеше яши торган торак пунктта яшәүче төркем инициативасы буенча чакырылырга мөмкин.

5. Жыенны уздыру инициативасын хуплап жыелырга тиешле имзалар саны сайлау хокукуна ия гражданнарның, дайми яисә өстенлекле рәвештә яшәүче, торак пункт территорииясендә яшәү урыны буенча теркәлгән санының 5 процентын тәшкил итә, әмма 25 имзадан да ким була алмый.

6. Муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан чакырыла торган гражданнар жыенны муниципаль берәмлек башлыгы каары, инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган гражданнар жыенны муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каары белән билгеләнә.

7. Торак пунктта яшәүчеләр гражданнар жыеннын уздыру вакыты һәм урыны турында алдан ук хәбәр ителә, гражданнар жыеннын хәл итүгә чыгарыла торган мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий акт проекти һәм материаллар белән «Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районның Күпербаш жирлеге составына керә торган торак пунктларда гражданнар жыеннын үткәрүне әзерләү тәтибе турында» Нигезләмәдә билгеләнгән тәртип нигезендә алдан ук билгеләнә.

8. Жыенда кабул ителгән каарлар муниципаль хокукий актлар булып тора, муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан имзалана һәм Татарстан Республикасының муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелергә тиеш.

31 статьяда:

а) 1 өлешнен 5 пунктын түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«5) муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш стратегиясен раслау;»;

б) 1 өлешкә түбәндәгә эчтәлекле 35 пункт өстәргә:

«35) муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау.»;

43 статьяда:

- а) 3 өлешне төшереп калдырырга;
- б) 4.1 өлешен төшереп калдырырга;

47 статьяда:

1 өлешнен 3 пунктчасының 10 абзацын үз көчен югалткан дип танырга.

түбәндәгэе эчтәлекле 60.1 статья ёстәргә:

“60.1 статья. Муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләренең эчтәлеге

1. Муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре Совет тарафыннан раслана.

2. Муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре түбәндәгэе мәсьәләләрне жайга сала ала:

1) гомуми файдаланудагы территорияләрне тоту һәм мондый территорияләрдән файдалану тәртибе;

2) фасадларның тышкы төре һәм биналарның, корылмаларның киртәләү конструкцияләре;

3) төзекләндерү элементларын проектлау, урнаштыру, тоту һәм торғызу, шул исәптән жир эшләрен башкарғаннан соң;

4) биналарны, төзелешләрне, корылмаларны архитектур яктыртуны да кертеп, муниципаль берәмлек территориясен яктыртуны оештыру;

5) торак пунктлар чикләрендә урнашкан газларны, чәчәклекләрне һәм үләнчел үсемлекләр биләгән башка территорияләрне төзү, тоту, торғызу һәм саклау тәртибен кертеп, муниципаль берәмлек территориясен яшелләндерүне оештыру;

6) муниципаль берәмлек территориясендә мәгълүмат урнаштыру, шул исәптән урам исемнәре һәм йорт номерлары, вывескалар белән күрсәткечләр урнаштыру;

7) балалар һәм спорт мәйданчыкларын, хайваннарны, парковкаларны (парковка урыннарын), кече архитектура рәвешләрен урнаштыру һәм тоту;

8) жәяүлеләр өчен коммуникацияләр, шул исәптән тротуарлар, аллеялар, юллар, сукмаклар оештыру;

9) күрсәтелгән территориядә инвалиларның һәм халыкның башка аз мобиллье төркемнәренең тоткарлыксыз хәрәкәтен тәэммин итү максатларында муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү;

10) муниципаль берәмлек территориясен, шул исәптән кышкы чорда, жыештыру;

11) янгыр сулары агып төшүне оештыру;

12) жир эшләрен уздыру тәртибе;

13) якынdagы территорияләрне үз эченә алган (мондый йортларның чикләрендә төзелмәгән яисә төзелмәгән) күпфатирлры йортлардагы урыннарның милекчеләре һәм (яисә) башка законлы хужаларыннан тыш) биналарның, төзелмәләрнен, корылмаларның, корылмаларның, жир кишәрлекләренең (мондый йортларның милекчеләре һәм (яисә) бүтән хужаларыннан тыш) катнашуы (2018 елның 28 июненде үз көченә керә);

14) Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән тәртип нигезендә якынdagы территорияләрнен чикләрен билгеләү (2018 елның 28 июненде үз көченә керә);

15) муниципаль берәмлек территориясен бәйрәм белән бизәү;

16) муниципаль берэмлек территориясен төзеклэндерү чараларын гамәлгә ашыруда гражданнарың һәм оешмаларның катнашу тәртибе;

17) муниципаль берэмлек территориясен төзеклэндерү кагыйдәләренең үтәлешен тикшереп торуны гамәлгә ашыру.

«Жирлек гражданнарының үзара салым акчалары» 73 статьясында:

а) 1 өлештә «Жирлек» сүzlәреннән соң «(жирлек составына керә торган торак пункт)» сүzlәрен өстәргә;

б) 2 нче өлешне түбәндәге редакциядә бирергә:

«Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән гражданнарың бер тапкыр бирелә торган түләүләрен керту һәм алардан файдалану мәсьәләләре жирле референдумда хәл ителә, ә «Россия Федерациясенде жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындағы 1 өлешенең 4.1 пунктында, гражданнар жыенында каралган очракларда.